876/11

Den 3. oktober 2011 blev i sag nr. 79.123:

xxxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxx xxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har livsforsikring i Nordea Pension. Han klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde helbredsbetingede ydelser efter den 1/9 2010

Selskabet har afvist at udbetale helbredsbetingede ydelser fra den 1/9 2010 med henvisning til, at selskabet fra dette tidspunkt ikke finder det bevist, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med 2/3 eller derover.

Forsikringen giver ret til præmiefritagelse og helbredsbetingede ydelser, hvis klagerens erhvervsevne er nedsat med 2/3 eller derover.

Klageren, der er født i 1967, er uddannet som elektriker og har arbejdet som sådan, frem til han på grund af gener i begge skuldre blev sygemeldt den 7/12 2009.

I sin klage til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

"Klager gør til støtte for klagen gældende,

1. At det af de lægelige oplysninger og jf. Jobcenterets vurdering kan lægges til grund, at klager siden december 2009 har mistet 2/3 af sin erhvervsevne,

2. At klagers erhvervsevne fortsat er nedsat med mindst 2/3, og at denne tilstand ikke er ændret. Det bestrides derfor, at indklagede har ret til at nægte udbetaling alene af den grund, at revalidering er bevilget,

3. At bevillingen af revalidering netop er begrundet med, at klager ikke på anden vis kan arbejde indenfor passende arbejdsområder grundet sit helbred, og at klager derfor fortsat har nedsat erhvervsevne med 2/3,

4. At klager først om 2 år efter endt revalidering som installatør iflg. de lægelige oplysninger og iflg. jobcenterets vurdering må anses for at have genvundet en del af den tabte erhvervsevne,

5. At indklagede er forpligtet til at udbetale pension og bevilge præmiefritagelse indtil erhvervsevnen efter endt revalidering må anses for helt eller delvis genvundet.

Indklagede støtter sin stillingtagen på policevilkårets § 7, 3. afsnit, omkring omskoling. Indklagede bestrider således ikke, at klager også nu har nedsat erhvervsevnen med 2/3, hvilket Ankenævnet derfor kan lægge til grund som et ubestridt faktum.

Klager gør heroverfor gældende, at omtalte policevilkår ikke kan fortolkes så snævert, som indklagede gør.

Indklagede er koncipisten, og enhver uklarhed kommer koncipisten til skade. Det er således klagers opfattelse, at formuleringen af § 7, 3. afsnit er således formuleret, at det kun er tilfælde, hvor omskoling har medført genvundet erhvervsevne, at rettighederne bortfalder. Alene det faktum, at omskoling er en mulighed bør ikke få den store konsekvens, at rettighederne bortfalder allerede fra det tidspunkt, hvor omskoling overvejes / bevilges, idet klager / skadelidte jo fortsat opfylder samtlige betingelser for udbetaling og præmiefritagelse al den stund, at det er ubestridt, at han fortsat har tabt 2/3 af erhvervsevnen.

Klager har som forbruger ikke forstået vilkårets § 7 på samme måde, som indklagede, og det er berettiget, at den tvivl om fortolkningen af bestemmelsen kommer klager som forbruger til gavn. Det bør derfor bestemmes, at klager skal have medhold i sin klage, da klager ubestridt opfylder de objektive krav til at få løbende udbetalinger indtil han er revalideret, ligesom den tvivl, der er omkring forståelsen og fortolkningen af § 7, bør komme klager som forbruger til gavn.

Som det fremgår af de lægelige oplysninger skønnes klager *først efter endt revalidering* at genvinde sin erhvervsevne helt eller delvist. Dette bekræfter ovennævnte udsagn om, at klager indtil og med revalideringen opfylder de objektive betingelser for udbetaling og præmiefritagelse."

Ved brev af 16/11 2010 til nævnet har selskabet hertil bl.a. bemærket:

"**Sagsforløb**
Den 19. maj 2010 modtager Nordea Liv & Pension en erklæring (bilag …) og den 25. maj 2010 en lægeattest vedlagt kopi af epikrise fra Sygehus … (bilag …) fra forsikrede og dennes læge. Af oplysningerne fremgår det, at forsikrede er sygemeldt på grund af en skulderlidelse.

For at få nærmere oplysninger omkring lidelsen og behandlingen af denne, indhenter Nordea Liv & Pension supplerende oplysninger fra Sygehus … (bilag …), som vi modtager den 5. juli 2010. Derudover modtager vi supplerende oplysninger fra forsikredes advokat (bilag …) den 21. juli 2010 bestående af oplysninger fra Jobcenter …, Sygehus … og tidligere Arbejdsmedicinsk vurdering.

På baggrund af oplysningerne vurderer vi, at forsikrede har ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension fra karensperiodens udløb den 7. marts 2010 og frem til den 1. september 2010. Vi vurderer, at forsikrede efter den 1. september 2010 ikke længere har ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension, da forsikredes generelle erhvervsevne ikke skønnes at være nedsat med mindst 2/3. Dette oplyser vi forsikrede i brev fra den 7. august 2010 (bilag …).

Efterfølgende modtager vi den 13. august 2010 brev fra forsikredes advokat (bilag …), hvoraf det fremgår, at advokaten og forsikrede ikke er enige i afgørelsen. Vi fastholder dog vores afgørelse i brev fra den 18. august 2010 til advokaten (bilag …).

Forsikredes klage
Forsikrede klager via sin advokat over, at Nordea Liv & Pension har givet afslag på ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension efter den 1. september 2010, og at Nordea Liv & Pension bør bevilge præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension under revalidering.

Nordea Liv & Pensions afgørelse
Til klagen skal vi anføre, at vi fastholder vores afgørelse.

Forsikrede har på grund af arbejdsmæssig overbelastning udviklet gener fra begge skuldre. Han fik den 15. december 2009 foretaget artroskopi af højre skulder, og den 22. februar 2010 artroskopi af venstre skulder. På grund af fortsatte smerter i højre skulder, foretages bicepstenose den 7. april 2010. Ved ambulant kontrol den 7. juni 2010 fremgår det, at armen nu kan bevæges mere frit uden de tidligere smerter, der er dog stadig ømhed i yderstillinger. Der er helt klart fremskridt i forhold til inden operationen, og forsikrede må nu begynde at træne armen. Han afsluttes fra hospitalet.

Vi har vurderet forsikredes erhvervsevne midlertidigt i forhold til hans erhverv som elektriker, og på baggrund af dette har vi bevilget præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension som ovenfor beskrevet. Når tilstanden har bedret/stabiliseret sig i sådant et omfang, at den fremtidige erhvervsevne kan vurderes, er det ikke længere erhvervsevnen i forhold til det konkrete erhverv men i forhold til generelt erhverv, der udgøre grundlaget for, om forsikrede fortsat er berettiget til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension.

På baggrund af oplysningerne fra Sygehus … fra den ambulante kontrol den 7. juni 2010 er det vores vurdering, at tilstanden er bedret så meget, at den fremtidige erhvervsevne kan vurderes. Vi vurderer i den forbindelse, at forsikrede vil have skånebehov i forhold til skulderbelastende arbejde, men at forsikredes tilstand er forenelig med et ikke skulderbelastende arbejde med en indsats på mere end 1/3 af normal arbejdstid.

Dette understøttes også af, at forsikrede ønsker revalidering på installatøruddannelsen og kommunen vurderer, at revalidering kan iværksættes. Erhvervsevnen anses ikke for nedsat med mindst 2/3, hvis forsikrede skønnes egnet til revalidering/omskoling og til at kunne gennemføre en uddannelse.

Forsikrede og dennes advokat mener, at vi bør bevilge præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension under revalideringen, og at forsikredes erhvervsevne først genvindes efter endt uddannelse. Vurderingen af erhvervsevnen er dog en helbredsmæssig vurdering, og det er de helbredsmæssige oplysninger, der ligger til grund for vurderingen af, om erhvervsevnen er tilstrækkelig nedsat. Det er altså ikke afgørende for vurderingen af erhvervsevnen, at forsikrede skal gennemføre en uddannelse, før han vender tilbage til arbejdsmarkedet.

Derudover fremgår det som tidligere beskrevet af forsikringsbetingelserne: 'Anses forsikrede for egnet til omskoling, og i tilfælde af omskoling må forventes at kunne få en erhvervsevne, der overstiger 1/3 af den fulde erhvervsevne, er betingelserne for præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente ikke opfyldte'.
Det vil sige, at anses forsikrede for egnet til omskoling, er han ikke længere berettiget til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension. Når det vurderes, at forsikrede anses for egnet til omskoling, forventes det, at forsikrede efter endt omskoling kan vende tilbage til arbejdsmarkedet med en indsats på mere end 1/3 af normal arbejdstid.

Vi vurderer derfor, at forsikrede ikke er berettiget til fortsat præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension efter den 1. september 2010."

I brev af 4/5 2011til selskabet har klagerens advokat oplyst, at klageren muligvis skal opereres endnu en gang i skuldrene.

Af erklæring af 24/11 2008 udarbejdet af en overlæge fra en arbejdsmedicinsk klinik fremgår bl.a.:

"**Resume**
41-årig mand som i ca. 3 år har haft vekslende kroniske belastningsforværrede smerter i begge skuldre og tidvis let til moderat funktionsindskrænkning. Da smerterne debuterede, arbejdede han som almindelig håndværkselektriker, hvor en ikke ubetydelig del af arbejdet foregik under loftet, og hvor han havde begge arme maksimalt over hovedet i lange perioder. Det var svært for ham, hvorfor han skiftede job i 2006. Han var herefter beskæftiget med anlægsarbejde, hvor han var med til at nedlægge jordkabler, og hvor hans specifikke opgave var at tilslutte samlingerne. De sidste 8 måneder er dette arbejde blevet intensiveret, og hans skuldersmerter er tilsvarende øget. Det skyldes primært, at det kræver betydelig kraftudfoldelse at knække og bøje de stive 6-8 cm tykke kabler. Objektivt findes næsten normal skulderbevægelighed, med let impingement og positiv smertebue bilat. samt direkte og indirekte ømhed i begge bicepssener i sulcus fortil.
Pt. har arbejdet som almindelig elektriker i 12-13 år, og hvor han i gennemsnit 2 timer dagligt har haft armene løftet over hovedet, fx i forbindelse med etablering af loftsarmaturer, etablering af varmevekslere på virksomheder eller ved etablering af kabelføringen under loftet.

Konklusion
Pt. har en let til moderat dobbeltsidig rotator cuff samt en dobbeltsidig bicepssenetendinitis. Det megen arbejde under loft som elektriker kan være en sandsynlig årsag til skulderlidelsen - i hvert fald lægelig set. Bør fremover undgå længerevarende gentagne kraftbetonet arbejdsopgaver, fx dem han har for tiden, hvor han skal bøje og bukke kraftigt dimensionerede kabler en lang arbejdsdag. Disse opgaver er med at vedligeholde og forværre skulderlidelsen.

Plan
Pt. undersøger mulighederne for at blive omplaceret fra anlægs- til driftsafdelingen, så han slipper for det tunge arbejde. Der skulle være gode muligheder herfor og til støtte fremsendes en skåneerklæring

Hvis ikke der inden for 1 års tid indtræder væsentlig bedring, kunne man overveje ortopædkirurgisk vurdering."

Af notat af 7/6 2010 fra ortopædkirurgisk afdeling, hvor klageren har været i behandling, fremgår bl.a.:

"Kommer til kontrol. Det er nu 8 uger siden, pt. fik foretaget en biceps tenodese som følger efter tidligere SLAP læsion.
Pt. kan nu bevæge armen mere frit uden de tidligere smerter. Er dog stadigvæk øm i yderstillinger, kan godt have ondt ved at nå helt om til baglommen, men kan da mærke et helt klart fremskridt i forhold til inden operationen.
Selve bicepsbuen vurderes umiddelbart at være pænt på plads, der er ikke tegn på nedsynkning. Pt. orienteres om, at han må begynde at træne styrken i armen og belaste også ved fleksion. Der planlægges ikke yderligere kontrol her og pt. afsluttes."

I statusattest af 20/7 2010 udfyldt af klagerens praktiserende læge hedder det bl.a.:

"I flere år smerter i begge skuldre, dog mest højre, smerteforværring efter arbejde som elektriker med armene løftet over skulderhøjde.
September 2009 undersøgt på Ortopædkir. amb. og senere opereret med arthroscopi og subacromial dekompression. Ved operationen påvist en større læsion i kapsel apparatet.
2010, april, Ortopædkir. afd. arthroscopi og biceptstenodese (kikkert-undersøgelse med fæstning af senen til overarmsmuskel). Efter indgreb fået oplyst, at han aldrig mere kommer til at arbejde som elektriker og siden været sygemeldt, kan ikke holde til arbejde, der belaster skuldre, hvorfor han søger ind på installatøruddannelse under revalidering, hvor han muligvis kan optages 30.08.

Diagnosen bliver således højresidig skulderlidelse uden specifikation.

B: Vurdering af helbredsforholdenes betydning for sagen (der angives ikke en vurdering af en evt. social ydelses art og omfang)
Prognosen skønnes dårlig med hensyn til fuld restitution.
Der findes ikke yderligere behandlingstiltag eller undersøgelser.
Tilstanden vurderes stationær.
Han skønnes, efter uddannelse som installatør, at være i stand til at vende tilbage til ordinært arbejdsmarked."

Af notat af 5/8 2010 i klagerens kommunale sag fremgår bl.a.:

"43-årig mand, gift. Sammen har parret 3 hjemmeboende børn, drenge. Bor i eget hus i …

[Klager] er uddannet elektriker i 1991 og har senest arbejdet hos … indtil 2008. Han sygemeldes fra Elfagets A-kasse d. 07.12.2009 pga problemer med smerter fra en arbejdsrelateret skade i højre skulder. Han opereres i højre skulder d. 15.12.09 og igen i april 2010, begge operationer med et efterfølgende langt genoptræningsforløb, forbundet med mange smerter.
[Klager] afsluttes i ortopædkirurgisk regi med beskeden om at han aldrig mere kan arbejde som elektriker pga de varige skader han har pådraget sig i arm-skulder regionen. Der henvises til status fra egen læge …:

'Diagnosen bliver således højresidig skulderlidelse uden specifikation.
Prognosen skønnes dårlig med hensyn til fuld restition. Der findes ikke yderligere behandlingstiltag eller relevante undersøgelser.
Tilstanden vurderes stationær.

Han skønnes, efter uddannelse som installatør, at være i stand til at vende tilbage til det ordinære arbejdsmarked'.

[Klager] har i juli måned ansøgt om optagelse på installatør-uddannelsen på … som han med merit fra elektrikerfaget kan forventes at kunne gennemføre på 2 år.
Ut har d. 04.08.10 fået besked om at [klager] er optaget på uddannelsen med start fra 01.09.2010.

Med baggrund i ovenstående samt ressourceprofilens elementer vurderes det relevant med økonomisk støtte i form af revalidering med henblik på afklaring og optræning til det ordinære arbejdsmarked.

Bevilling:
Bevillingen gives i henhold til Lov om aktiv socialpolitik § 46 med forsørgelse efter Lov om aktiv socialpolitik § 51 om revalideringsydelse.
Der er tale om målgruppe § 2 nr. 4 i LAB.
Endvidere bevilges der befordringsgodtgørelse i forbindelse med transport til og fra uddannelsesstedet og eventuelle praktiksteder.

Der bevilliges revalidering til følgende jobplan:
Installatøruddannelsen på … fra 01.09.201030.06.2012

I forbindelse med overgang til revalideringsydelse stopper udbetalingen af sygedagpenge med sidste dag d. 31.08.2010."

Ved ansøgning modtaget i selskabet den 19/5 2010 ansøgte klageren om helbredsbetingede ydelser.

Ved brev af 7/8 2010 til klageren anførte selskabet bl.a.:

"Vi har modtaget din erklæring, lægens attest, samt oplysninger fra Sygehus …

Du har ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension fra karensperiodens udløb den 7. marts 2010 og til den 1. september 2010.

Ved vores vurdering har vi lagt vægt på oplysningerne fra Sygehus ... Heraf fremgår det, at du siden december 2009 har været opereret flere gange i begge skuldre. Ved kontrol i juni 2010 kan armene bevæges frit og du har ikke længere smerter som før operationen. Der er dog fortsat ømhed, når armene skal føres bagud.

På baggrund af oplysningerne vurderer vi, at der er fuld lægelig dokumentation for, at din erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3 frem til 1. juli 2010.

Da vi først nu har haft mulighed for at vurdere oplysningerne, vil der ske udbetaling frem til 1. september 2010.

Den årlige udbetaling er 125.084,57 kr. Beløbet for ovennævnte periode udbetales på en gang, og der skal trækkes skat af dette beløb."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 7 Invalideydelser**

Invaliditet
Forsikringstageren har ret til præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente, hvis den forsikrede får nedsat sin erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde, uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til ved passende beskæftigelse - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Ved vurdering af forsikredes tab af erhvervsevne foretages også et skøn over, om forsikrede anses for egnet til omskoling. Anses forsikrede for egnet til omskoling, og i tilfælde af omskoling må forventes at kunne få en erhvervsevne, der overstiger 1/3 af den fulde erhvervsevne, er betingelserne for præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente ikke opfyldte.

Ved bedømmelse af nedsættelsen af erhvervsevnen er det uden betydning, om forsikrede på grund af beskæftigelsessituationen er eller efter omskoling vil blive - i stand til at få arbejde svarende til sin uddannelse."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet ikke at kunne kritisere, at selskabet pr. 1/7 2010 er overgået til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevne, idet det på dette tidspunkt er vurderet, at klageren ikke kan fortsætte sit arbejde som elektriker, og at selskabet herved ikke har fundet det godtgjort, at hans generelle erhvervsevne har været nedsat i dækningsberettigende grad efter dette tidspunkt.

Spørgsmålet er herefter, om selskabet har bevilliget en omstillingsperiode af passende varighed. Efter det oplyste ansøgte klageren om helbredsbetingede ydelser hos selskabet den 19/5 2010. Efter indhentelse af oplysninger til at vurdere sagen svarede selskabet ved brev af 7/8 2010, at klageren var berettiget til ydelser frem til den 1/9 2010.

Bl.a. henset til, at klageren forud for brevet af 7/8 2010 ikke modtog ydelser fra selskabet, finder nævnet ikke at kunne kritisere, at selskabet standsede ydelserne pr. 1/9 2010. Det er advokaten anførte vedrørende betaling frem til, at omskoling har fundet sted, kan føre til et andet resultat.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen